MIRT-VERKENNING OV EN WONEN

TOETS VOORLOPIG VKA

EFFECTNOTITIE GEZONDHEID

MAART 2026

DEFINITIEF

Autorisatieblad

MIRT verkenning OV en Wonen Regio Utrecht, Toets voorlopig VKA

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Stef Brauers	√	19-03-2026
Gecontroleerd door	Thymo Vlot	√	19-03-2026
Vrijgegeven door	Willem Snel	√	19-03-2026

Versiehistorie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
0.1	50%-versie	10-12-2025	Eerste resultaten beleidsanalyse
1.0	Conceptversie	21-01-2026	Conceptversie, aanpassing n.a.v. eerste werksessie
2.0	Definitieve versie	06-02-2026	Definitieve versie na verwerking van review
3.0	Conceptversie (+5 en 6)	04-03-2026	Alternatieven 5 en 6 toegevoegd aan effectbeschrijving en beoordeling
4.0	Definitieve versie (+5 en 6)	19-03-2026	Definitieve notitie na verwerking review

1 Doel rapportage 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Leeswijzer 4
2 Beleidskader en wet- en regelgeving 5
2.1 Relevante beleidsdocumenten 5
3 Onderzoeksmethodiek en scoremethodiek 6
3.1 Onderzoeksmethodiek 6
3.2 Scoringsmethodiek 6
4 Resultaten 7
5 Conclusie 15
5.1 Samenvatting resultaten 15
5.2 Eindbeoordeling en mitigerende maatregelen 15
Colofon 17

1 Doel rapportage

1.1 Inleiding

Voorliggend achtergrondrapport betreft de effectenbeoordeling van de MIRT-verkenning OV en Wonen. Deze rapportage beschouwt de optredende effecten van zes verschillende alternatieven voor het aspect gezondheid en toetst deze aan vigerend beleid. Voor een uitgebreide beschrijving van de zes verschillende alternatieven wordt verwezen naar de bijbehorende oplegnotitie.

Deze rapportage maakt inzichtelijk hoe de alternatieven zich ten opzichte van de referentiesituatie en van elkaar verhouden. Dit geeft input om te komen tot een voorkeursalternatief. Tot slot geeft de notitie op hoofdlijnen aan in hoeverre mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig en mogelijk zijn.

1.2 Leeswijzer

Deze effectnotitie bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en beleidskaders (hoofdstuk 2);
- Een beschrijving van de onderzoeksmethodiek en scoremethodiek (hoofdstuk 3);
- Beschrijving van de effecten van de alternatieven (hoofdstuk 4);
- Conclusie met een samenvatting van de beoordelingen (hoofdstuk 5).

2 Beleidskader en wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk worden de relevante beleidskaders van de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein samengevat.

De effectnotitie toetst niet aan wettelijke normen voor luchtkwaliteit en geluid: Deze normen worden behandeld in de effectnotities *luchtkwaliteit* en *geluid*. Dit hoofdstuk beschrijft juist de breder geformuleerde ambities en beleidsdoelen uit de betrokken overheden. Deze doelen worden gebruikt om kwalitatief te beoordelen of de zes alternatieven bijdragen aan het realiseren van een gezonde leefomgeving.

2.1 Relevante beleidsdocumenten

Onderstaande documenten vormen het beleidskader.

Provincie Utrecht – Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025

Dit programma geeft uitvoering aan de Omgevingsvisie en richt zich op het realiseren van een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving. De provincie werkt vanuit:

Zes hoofdprincipes *(Omgevingsvisie)*

1. Voldoende kwalitatief hoogwaardige groenblauwe ruimte
2. Dagelijkse verplaatsingen vooral lopend, fietsend of per OV
3. Klimaatbestendige inrichting (o.a. hitte, regen, droogte)
4. Zo min mogelijk schadelijke emissies (geluid, lucht, geur)
5. Ruimtelijke inrichting draagt bij aan een inclusieve samenleving en versterkt sociale cohesie
6. Circulaire economie en gebruik van gezonde materialen

Twee hoofdopgaven *(Nationale Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024)*

- Bevorderen van de (fysieke en mentale) gezondheid: Bijdragen aan een gezonde leefstijl en een prettige sociale omgeving
- Beschermen van de gezondheid: Permanente verbetering van de milieukwaliteiten

In bijlage A zijn voor elk van de thema's van de omgevingsvisie de ambities en beleidsvoornemens die een relatie hebben met het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving uiteengezet.

Gemeente Utrecht – Beleidsnota gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'

De hoofdambitie van de gemeente Utrecht is: *In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen.* In de beleidsnota staat het beleid van de gemeente om de gezondheidsverschillen in de stad te verkleinen. Er wordt ingezet op vijf inhoudelijke beleidsthema's. Er zijn ambities opgesteld op elk van de vijf thema's.

Vijf thema's

1. Bestaanszekerheid
2. Sociale kracht
3. Gezonde leefomgeving
4. Mentale gezondheid
5. Gezonde leefgewoonten

Gemeente Nieuwegein – Omgevingsprogramma Gezondheid 2024-2026

Vanuit de omgevingsvisie is gezondheid een belangrijke pijler voor 2040. Met het omgevingsprogramma wordt een fundament gelegd voor het realiseren van impact. In het omgevingsprogramma zijn een aantal ambities uitgewerkt. Deze ambities zijn als volgt onderverdeeld:

- Gezonde leefstijl
    1. Gezond gewicht hebben, behouden en bevorderen
    2. Middelengebruik voorkomen, verminderen en stoppen
    3. Mentale gezondheid versterken
- Gezonde leefomgeving (sociaal & fysiek)
    4. a. Sociale leefomgeving die bijdraagt aan gezondheid
    4. b. Fysieke leefomgeving die bijdraagt aan gezondheid

3 Onderzoeksmethodiek en scoremethodiek

3.1 Onderzoeksmethodiek

Deze effectnotitie onderzoekt niet de directe effecten op luchtkwaliteit, geluid, trillingen of andere milieuthema's. Die effecten worden beoordeeld in de desbetreffende effectnotities binnen de MIRT-verkenning. In deze notitie wordt uitsluitend gekeken in hoeverre de alternatieven aansluiten bij het bestaande gezondheidsbeleid van de provincie Utrecht, gemeente Utrecht en gemeente Nieuwegein (zoals beschreven in hoofdstuk 2).

Het doel van deze notitie is vast te stellen hoe de zes alternatieven zich verhouden tot de beleidsambities voor gezondheid binnen de regio Utrecht. De centrale vraag is: *In welke mate dragen de alternatieven bij aan of conflicteren zij met de gezondheidsdoelen uit provinciaal en gemeentelijk beleid?*

De methodiek richt zich dus niet op feitelijke emissies of fysieke projecteffecten, maar op beleidsmatige consistentie en beleidsmatige bijdrage.

3.2 Scoringsmethodiek

De alternatieven worden getoetst aan de gezondheidsbeleidsdoelen uit de programma's van de lokale en regionale overheden (zie beleidskader in hoofdstuk 2).

De doelen uit deze programma's zijn kwalitatief beoordeeld. Ten eerste is vastgesteld of het doel van toepassing is op de ingrepen uit de alternatieven en of het doel al wordt beoordeeld in een andere effectnotitie. Van de overige doelen is kwalitatief beoordeeld of de alternatieven zorgen voor een (zeer) positieve, (zeer) negatieve of neutrale verandering in de effecten.

Tabel 3-1 Beoordelingsschaal beleidsdoelen gezondheid

Score	Oordeel ten opzichte van referentiesituatie	Scoringscriterium
++	Sterk positief	Alternatief ondersteunt meerdere kerndoelen en kent geen structurele knelpunten voor een goed woon- en leefklimaat.
+	Positief	Alternatief draagt bij aan belangrijke beleidsdoelen. Er zijn enkele, kleinschalige en locatiegebonden, aandachtspunten, die binnen de projectscope oplosbaar zijn.
0	Neutraal	Geen relevante beleidsmatige invloed
-	Negatief	Alternatief veroorzaakt knelpunten t.o.v. beleidsdoelen
--	Sterk negatief	Alternatief staat haaks op meerdere beleidsdoelen

4 Resultaten

Gezondheidsdoelen

In onderstaande tabellen zijn de doelen uit de gezondheidsprogramma's van de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein opgesomd. Er is kwalitatief beoordeeld of de alternatieven bijdragen aan deze doelen, deze doelen belemmeren of geen invloed hebben op deze doelen. Wanneer een beleidsdoel in andere effectnotitie wordt onderzocht, is aangegeven in welke effectnotitie dit is.

Tabel 4-1 Beoordeling gezondheidsdoelen

Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025 – *Provincie Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Stad en land gezond, beschermen en bevorderen	2050: wij streven naar een gezonde en veilige leefomgeving: de milieukwaliteit is goed, de veiligheid is gewaarborgd, bewegen wordt gestimuleerd, er zijn voldoende ontspannings- en ontmoetingsmogelijkheden en iedereen doet mee	+	+	+	+	+	+		Alle alternatieven voldoen aan de milieukwaliteitsnormen voor luchtkwaliteit en geluid. Waar nodig, worden mitigerende maatregelen toegepast. (Verkeers)veiligheid en oversteekbaarheid voor fietser en voetganger neemt toe door het ondergronds brengen van de tram.
	2040: voor bestaande woningen en andere geluidgevoelige gebouwen, in de omgeving van bronnen, streven we naar het niet verder toenemen van de geluidhinder; een geluidsbelasting van maximaal 60 dB is gegeven de huidige infrastructuur acceptabel.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie geluid	Voor het grootste deel van het tracé is er geen sprake van toename van geluidhinder in alle alternatieven. Er ontstaan knelpunten op die delen van het tracé van alternatief 1 t/m 4 waar de tramintensiteit verhoogt en er geen relevante bijdrage van het wegverkeer is. Dit geldt ter plaatse van de Pelikaanstraat en in mindere mate voor de woningen aan de Vaartsestraat. Bij alternatieven 5 en 6 is geen verhoging van de tramintensiteit van tram 22 en zijn er geen knelpunten.
	2040: wij hebben voldoende stiltegebieden	N.v.t.							
	2040: wij streven er naar de toename van risico's van opslag en transport van gevaarlijke stoffen en van straling door	N.v.t							

Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025 – *Provincie Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
	hoogspanningslijnen te beperken, evenals geur- en geluidhinder door industriële bedrijven en lichthinder.								
	2030: wij streven naar het voldoen aan de advieswaarden van de WHO voor luchtkwaliteit in de gehele provincie.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie luchtkwaliteit	In geen van de alternatieven is een afname of toename voorspeld van het aantal (naderende) overschrijdingen van toekomstige normen (2030), welke dichter bij de WHO-advieswaarden liggen.
	2030: wij streven ernaar dat de gezondheidsrisico's als gevolg van geluidsbelasting minimaal zijn, waarbij we voor nieuwbouw voor woningen en andere geluidgevoelige gebouwen streven naar het voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie geluid	Voor het grootste deel van het tracé is er geen sprake van toename van geluidhinder in alle alternatieven. Er ontstaan knelpunten op die delen van het tracé van alternatief 1 t/m 4 waar de tramintensiteit verhoogt en er geen relevante bijdrage van het wegverkeer is. Dit geldt ter plaatse van de Pelikaanstraat en in mindere mate voor de woningen aan de Vaartsestraat. Bij alternatieven 5 en 6 is geen verhoging van de tramintensiteit van tram 22 en zijn er geen knelpunten.
Klimaatbestendig en waterrobuust	2050: het bodem- en watersysteem is blijvend robuust en kan veerkrachtiger omgaan met grote hoeveelheden neerslag en droogte.	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie klimaat-adaptatie	Het verhard oppervlak neemt in alle alternatieven af waardoor er minder water verdampt en meer infiltreert in de bodem.
	2050: de provincie Utrecht is klimaatbestendig en waterveilig ingericht	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie klimaat-adaptatie	Geen enkel alternatief zorgt voor overstromingsgevaar terwijl het verhard oppervlak afneemt. Echter, door de kap van bomen heeft elk alternatief een negatief effect op hittestress.
	2050: de ondergrond en het bodem- en watersysteem worden duurzaam gebruikt, waarbij gebruik en functies van de ondergrond en het bodem- en watersysteem in samenhang met de bovengrondse opgaven worden bekeken, zodat de juiste functie op de juiste plek ligt.	-	-	-	-	-	-	Effectnotitie water	Het bodem- en watersysteem worden onderzocht in de effectnotitie water. Hoewel alle alternatieven negatieve effecten op deze systemen hebben, worden ze wel in samenhang bekeken.
	2050: wij hebben op een veilige en verantwoorde manier de duurzame energie die het bodem- en watersysteem levert zo optimaal mogelijk benut.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie water	Hoewel alle alternatieven een negatieve invloed hebben op het benutten van energie uit het bodem- en watersysteem, wordt er wel onderzocht hoe de energie zo optimaal mogelijk kan worden benut. De energieopwekking blijft verantwoord en veilig.

Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025 – *Provincie Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
	2050: nieuwe opkomende stoffen, zoals medicijnresten, microplastics en PFAS, in grond- en oppervlaktewater zijn integraal onderdeel van het waterkwaliteitsbeleid.	N.v.t.							
Duurzame energie	2050: de provincie Utrecht is zo spoedig mogelijk en uiterlijk in 2050 CO2-neutraal.	-	-	-	-	-	-		Alle alternatieven zorgen voor een toename van CO_2-emissie, ten opzichte van de referentiesituatie (situatie in jaar 2040), door de materialisatie en flankerende mobiliteitsbeïnvloeding. Echter, na aanleg is er geen uitstoot meer, dus in 2050 is er geen sprake van een negatief effect.
	2030: De duurzame energiebronnen zijn met oog voor de Utrechtse kwaliteiten gerealiseerd en de inpassing draagt zoveel mogelijk bij aan andere doelen.	n.v.t.							
	De meest duurzame vorm van energie is bespaarde energie. We willen het energiegebruik verminderen door besparingsmaatregelen in de gebouwde omgeving.	n.v.t.							
Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar	2040: het mobiliteitssysteem is duurzaam en veilig: klimaatneutraal, toekomstbestendig en voldoet zoveel mogelijk aan de gewenste kwaliteit van de leefomgeving.	++	++	++	++	+	+	Effectnotitie bereikbaar-heid en verkeers-veiligheid Effectnotitie duurzaam-heid Effectnotitie toekomst-vastheid, Effectnotitie ruimtelijke kwaliteit	De alternatieven dragen grotendeels bij aan de verkeersveiligheid door de gedeeltelijk ondergrondse ligging, afname van busfrequenties en door de tweede HOV-as op het USP. Alle alternatieven zijn grotendeels toekomstbestendig, omdat een eventuele doortrekking naar Rijnenburg in elk alternatief mogelijk is. De MWL maakt het mobiliteitssysteem als geheel duurzamer en schoner en dus klimaatneutraal.
	Voor noodzakelijke nieuwe infra, OV en verbreden van wegen, wordt	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie luchtkwaliteit	Er wordt rekening gehouden met het halen van de WHO-advieswaarden. De alternatieven dragen op

Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025 – *Provincie Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
	ingezet op een goede inpassing in de omgeving, waarbij we streven naar het halen van de WHO-advieswaarden (geluid/luchtkwaliteit) en naar kansen om een significante verbetering wat betreft leefbaarheid te realiseren.							Effectnotitie geluid Effectnotitie ruimtelijke kwaliteit	sommige locaties bij aan de ruimtelijke kwaliteit (in het centrum) maar hebben een negatieve impact op andere locaties (Europalaan). Er wordt gezocht naar kansen om de leefbaarheid te realiseren.
	2030: alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets en de eerste zeven snelfietsroutes zijn gerealiseerd	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie bereikbaar-heid en verkeers-veiligheid	Alle alternatieven hebben een positieve bijdrage aan het fietsnetwerk
	Wij stimuleren het gebruik van fiets en OV in combinatie met lopen. Verschillende doelen worden daarmee bereikt: beperking ruimtegebruik, verminderen CO2 emissies en emissies van fijn stof en NO2, beperking geluidhinder en het bevorderen van bewegen	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie bereikbaar-heid en verkeers-veiligheid	De realisatie van de alternatieven draagt bij aan een robuuster OV-netwerk, met meer opties om te combineren met fiets of lopen. Echter, de loopafstand tot meerdere haltes wordt groter bij alle alternatieven.
	2030: het openbaar vervoer in onze provincie is zero-emissie en er is een impuls gegeven aan ander zero-emissie-vervoer.	++	++	++	++	++	++		Alle alternatieven dragen bij aan zero-emissie openbaar vervoer.
	2030: de routering van gevaarlijke stoffen in de bebouwde kom is beperkt en de toename van risico's voor mensen in de meest risicovolle zone rond stationslocaties en langs wegen wordt beperkt.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie externe veiligheid	Alle alternatieven hebben geen impact op het thema externe veiligheid
Levend landschap, erfgoed en cultuur	2030: bestaande en nieuwe aardkundige monumenten vertellen het verhaal van het aardkundig erfgoed en dragen bij aan de recreatieve beleving van het landschap	N.v.t.							
	2050: Utrecht beschikt over een hoogwaardig cultureel aanbod dat	N.v.t.							

Omgevingswetprogramma Gezond & Veilig 2022-2025 – *Provincie Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
	is meegegroeid met de bevolkingstoename. Bibliotheken vormen een laagdrempelige maatschappelijke voorziening								
	Waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur zijn als dragers en aanjagers van ruimtelijke kwaliteit in stand gehouden en versterkt.	-	-	-	-	0	0	Effectnotitie archeologie en cultuur-historie	Alternatieven 1 t/m 4 doorsnijden UNESCO-werelderfgoed op het USP en hebben negatieve impact op de Cultuurhistorische hoofdstructuur door de verhoging van tramfrequentie van tram 22.
Toekomstbestendige natuur en landbouw	2050: de natuur heeft een hoge belevingswaarde en er is een grote maatschappelijke betrokkenheid.	N.v.t.							
	2050: de provincie Utrecht heeft een robuust klimaatbestendig natuurnetwerk van hoge kwaliteit	-	-	-	-	-	-	Effectnotitie natuur en ecologie	De alternatieven hebben een negatieve impact op de samenhang en verbindingen tussen groenstructuren, beschermde soorten en Natura 2000-gebieden.
	2050: wij werken samen met onze partners toe naar een landbouwsector met economisch rendabele bedrijven die circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en diervriendelijk zijn (kringlooplandbouw), en dicht bij de inwoners staan.	n.v.t.							
	2030: de nutriëntenkringlopen zijn op het laagst mogelijke niveau gesloten. De provincie is een voorbeeld voor andere gebieden in de verbinding stad-land, heeft een vitale, duurzame landbouw met bijbehorend verdienmodel en met een agrarisch cultuurlandschap dat toegankelijk en aantrekkelijk is om in te recreëren.	n.v.t.							

Beleidsnota Gezondheid 2024-2027 – *Gemeente Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Bestaanszekerheid	Alle Utrechters ontvangen tijdig passende hulp bij rondkomen of het oplossen van problematische schulden.	n.v.t.							
	Het formele en informele aanbod van hulp en voorzieningen, gericht op financiën sluit op elkaar aan, zodat Utrechters tijdig de best passende hulp krijgen	n.v.t.							
	Alle Utrechtse gezinnen met kinderen hebben voldoende financiële middelen en mogelijkheden om mee te doen	n.v.t.							
	We bieden onze inwoners passende, stress-sensitieve en persoonlijke ondersteuning bij hun stappen richting werk, vrijwilligerswerk en activering.	n.v.t.							
Sociale kracht	In de wijk hebben meer inwoners onderling (betekenisvol) contact.	n.v.t.							
	Gezondheidsinformatie vanuit gemeente en partnerorganisaties sluit beter aan bij de (gezondheids)vaardigheden.	n.v.t.							
	Informatie en hulp vanuit gemeente en partnerorganisaties sluit beter aan bij de vragen, zorgen en argwaan van mensen.	n.v.t.							
Gezonde leefomgeving	Inwoners ademen schonere lucht in en ondervinden minimale geluidshinder	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie geluid Effectnotitie luchtkwaliteit	Alle alternatieven hebben nauwelijks invloed op de luchtkwaliteit en geluidhinder. Er is daarbij op individuele locaties wel verschil in de effecten.
	We voorkomen zoveel mogelijk gezondheidsschade als gevolg van hittestress en zon.	-	-	-	-	-	-	Effectnotitie klimaat-adaptatie	De noodzakelijke kap van bomen in alle alternatieven zorgt voor een afname van schaduw en daarmee een grotere bijdrage aan hittestress. Het verhard oppervlak neemt in alle alternatieven

Beleidsnota Gezondheid 2024-2027 – *Gemeente Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
									af, maar op specifieke locaties is er een toename van asfalt en dus hittestress.
	Meer sociale huurwoningen, scholen en kinderopvang hebben een gezond binnenmilieu	n.v.t.							
	Utrechters komen in de openbare en publiek toegankelijke ruimten minder in aanraking met ongezonde verleidingen.	n.v.t.							
	Meer (passende) mogelijkheden op gebied van sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte.	0	0	0	0	0	0	Effectnotitie bereikbaar-heid en verkeers-veiligheid	De realisatie van de alternatieven heeft met name voordelen voor fietsers door de afname van kruisende bussen op het fietsnetwerk. Daarentegen neemt het totale aantal fietskilometers licht af omdat het OV aantrekkelijker wordt.
	Meer Utrechters ervaren hun buurt als leefbaar en veilig.	n.v.t.							
	Meer en betere plekken voor ontmoeting en voldoende voorzieningen op gebied van zorg, welzijn, cultuur, sport, onderwijs.	n.v.t.							
Mentale gezondheid	We verminderen de negatieve impact van prestatiedruk.	n.v.t.							
	We hebben zicht op de mogelijkheden om bij te sturen op negatieve effecten van de online wereld op de mentale gezondheid.	n.v.t.							
	Meer kinderen, jongeren en jongvolwassenen groeien op in een omgeving waar ze zich sociaal-emotioneel gezond kunnen ontwikkelen	n.v.t.							
	Meer kinderen, jongeren en jongvolwassenen hebben (een goede basis van) sociaalemotionele vaardigheden.	n.v.t.							
	Meer Utrechters ervaren een breed palet aan ondersteuning, activiteiten en hulp wanneer nodig.	n.v.t.							

Beleidsnota Gezondheid 2024-2027 – *Gemeente Utrecht*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Gezonde leefgewoonten	Minder kinderen (gaan) roken en kinderen komen minder in aanraking met rook.	n.v.t.							
	Bij sociale voorzieningen is gezond eten en drinken vaker de standaard en is alcohol minder aanwezig.	n.v.t.							
	Gezinnen ervaren vaker ondersteuning die aansluit op wat zij nodig hebben voor gezonde eet- en drinkgewoonten.	n.v.t.							
	Voor kinderen is bewegen vaker een onderdeel van de dagelijkse routine.	n.v.t.							
Koersen op gezondheid	In al het beleid wegen we gezondheid expliciet mee.	+	+	+	+	+	+		Gezondheid wordt meegewogen in de effecten van de verschillende alternatieven, maar is geen expliciet doel binnen de alternatieven.
	We maken gezondheid vaker onderdeel van inkoop en subsidies	n.v.t.							
	In Utrecht is ‘gezond’ vaker vanzelfsprekend.	n.v.t.							

Omgevingsprogramma Gezondheid 2024-2026 – *Gemeente Nieuwegein*									
Thema	**Beleidsdoel**	**Effect per alternatief**						**Effectnotitie**	**Toelichting**
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**		
Gezonde leefstijl	Gezond gewicht hebben, behouden en bevorderen	n.v.t.							
	Middelengebruik voorkomen, verminderen en stoppen	n.v.t.							
	Mentale gezondheid versterken	n.v.t.							
Gezonde leefomgeving	Sociale leefomgeving die bijdraagt aan gezondheid	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie bereikbaar-heid en verkeers-veiligheid	De alternatieven dragen bij aan een beweegvriendelijke en sociale omgeving doordat het fietsnetwerk verbetert.
	Fysieke leefomgeving draagt bij aan gezondheid	+	+	+	+	+	+	Effectnotitie geluid Effectnotitie luchtkwaliteit	Gezondheid wordt meegenomen in de projectontwikkeling. Er wordt hierbij gelet of er voldaan wordt aan de normen voor bijvoorbeeld geluidsbelasting en luchtkwaliteit.

5 Conclusie

5.1 Samenvatting resultaten

De zes alternatieven sluiten in vergelijkbare mate aan bij de gezondheidsambities van provincie en gemeenten. Uit de analyse volgt dat:

- De verschillen tussen de alternatieven beperkt zijn wat betreft hun invloed op gezondheid. De alternatieven bestaan uit variaties binnen hetzelfde tracé of binnen dezelfde type ingreep, waardoor geen grote beleidsmatige verschillen ontstaan. Alternatieven 5 en 6 verschillen wel van alternatieven 1 t/m 4 omdat in deze alternatieven de maatregelen voor tram 22 en de bussen op de Waterlinieweg en USP de bussen ontbreken.
- Deze verschillen uiten zich enerzijds in minder verbeteringen op het gebied van verkeersveiligheid in alternatieven 5 en 6, en anderzijds een positiever effect op de cultuurhistorische waarden.
- Alle alternatieven voldoen in algemene zin aan het gezondheidsbeleid, mits de in andere effectnotities geïdentificeerde aandachtspunten worden gemitigeerd in de verdere uitwerking.
- De meeste gezondheidsdoelen vallen buiten de scope van de ruimtelijke ingreep (bijvoorbeeld bestaanszekerheid, mentale gezondheid, gezonde leefstijl).
- Voor alle alternatieven geldt dat gezondheid kan worden meegenomen in verdere projectontwikkelingen, waardoor aansluiting met provinciale en gemeentelijke doelstellingen kan worden geborgd.
- Geen van de alternatieven draagt substantieel bij aan gezondheidswinst, maar zij leiden ook niet tot structurele beleidsmatige conflicten, behalve op locaties waar knelpunten ontstaan die mitigerend kunnen worden opgelost (bijv. geluid, hittestress).

Provinciale doelen rond duurzame, veilige mobiliteit en zero-emissie OV worden duidelijk ondersteund. Aandachtspunten zitten bij bodem, water, natuur, archeologie en cultuurhistorie.

De alternatieven dragen niet direct bij aan de hoofdopgaven van de provincie; het bevorderen van de (fysieke en mentale gezondheid) en een permanente verbetering van de milieukwaliteiten. Er zijn wel locatiespecifieke verbeteringen, maar ook verslechteringen. De normen worden niet overschreden.

Binnen de gezondheidsambities van de gemeente Utrecht is het beeld gemengd: procesmatig sterk door het meewegen van gezondheid, inhoudelijk neutraal op lucht/geluid en een negatief aandachtspunt op hittestress door bomenkap.

De alternatieven dragen niet direct bij aan hoofdambitie van de gemeente; het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen. De alternatieven hebben in de eerste plaats geen effecten die die voor een significante verbetering van de gezondheid in Utrecht zorgen. Als er sprake is van verbetering, is dat een algemene verbetering en zorgt dit niet voor een verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen.

Voor Nieuwegein is de beleidsmatige aansluiting op de ambities positief, doordat de alternatieven bijdragen een beweegvriendelijke omgeving en er voldaan wordt aan normen voor geluid en luchtkwaliteit.

5.2 Eindbeoordeling en mitigerende maatregelen

Uit de analyses volgt de beoordeling zoals weergegeven in Tabel 5-1. Alle alternatieven sluiten in vergelijkbare mate aan op de gezondheidsdoelen. Geen van de alternatieven conflicteert met gezondheid in beleidsmatige zin. Er bestaan meerdere knelpunten die voor alle alternatieven gelden, maar deze worden inhoudelijk onderzocht in de overige effectnotities. Daarom is de totale beleidsmatige impact op gezondheid voor alle alternatieven neutraal.

Tabel 5-1 Beoordeling van de alternatieven op het aspect gezondheid

Alternatief	Score	Oordeel	Toelichting
Alternatief 1	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie, hittestress en lokale knelpunten voor geluid
Alternatief 2	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie, hittestress en lokale knelpunten voor geluid
Alternatief 3	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie, hittestress en lokale knelpunten voor geluid
Alternatief 4	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie, hittestress en lokale knelpunten voor geluid
Alternatief 5	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie en hittestress.
Alternatief 6	0	Neutraal	Grotendeels geen sprake van een bijdrage of knelpunt voor de beleidsdoelen. Er is een positieve veilige en gezonde bereikbaarheid. Enkele aandachtspunten zoals de CO^2-bijdrage, bodemenergiesysteem, archeologie en cultuurhistorie en hittestress.

Colofon

Opdrachtgever	U Ned
Uitgave	Mott MacDonald en Movares
Ondertekenaar	Willem Snel
Projectteam	Stef Brauers Anna Nieuwenhuis
Projectnummer	M0007542 / MM207100372
Versie	4.0
Datum	19-03-2026

© 2026, Movares Nederland B.V. & Mott MacDonald B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V. en Mott MacDonald B.V.